

Voor Kris Colsoul begint kiemremming in het veld

Akkerbouwers mogen het kiemremmingsmiddel Maleïne Hydrazide (MH) vanaf komend teeltseizoen niet alleen in uien, maar ook in aardappelen toepassen. Bij onze directe zuiderburen mag dat al langer. Mits goed getimed biedt het middel volgens Kris Colsoul uit het Belgische Landen meerdere voordelen. „Rassen met een dunne huid behandel ik standaard.”

Even aardappelen halen bij de burgemeester. In de Belgische plaats Landen is het de gewoonste zaak van de wereld. Verscholen in de bebouwde kom van het stadje ligt de boerderij van burgemeester en akkerbouwer Kris Colsoul en zijn familie. Het meeste landwerk op het familiebedrijf komt op de schouders van vader Hubert terecht. Maar als het even kan, verruilt Kris zijn ambtsketting eveneens voor de overall. De meeste tijd en aandacht op het 250 hectare tellende bedrijf gaat uit

naar de aardappelteelt. Het eigen areaal is niet zo groot. De familieleden telen 20 hectare aardappelen, waarvan 7 hectare bestemd is voor de verkoop aan huis. Daarnaast verzorgen zij de teelt van 80 hectare aardappelen voor twee handelaren. Alle werkzaamheden, van poten tot inschuren, worden door de Colsouls uitgevoerd. Eenmaal in de bewaarplaats houdt hun verantwoordelijkheid op. De reden om Kris Colsoul op te zoeken, is zijn ervaring met het kiemremmingsmiddel

Maleïne Hydrazide oftewel MH. In Nederland brengt fabrikant Certis deze werkzame stof op de markt onder de naam Royal MH. Het middel wordt breed toegepast als kiemremmer in uien. Eind 2009 werd het etiket uitgebreid naar aardappelen. In België heet het middel Fazor en mag het, behalve in uien, al langer gebruikt worden in aardappelen. De werking is in beide gewassen in principe hetzelfde. Na opname en transport door de plant stopt het de celdeling. De celvulling en -strekking gaat tijdens de afrijping van knol of bol nog even door.

BEDRIJFSGEGEVENS

Kris Colsoul en zijn vader Hubert runnen samen een 250 hectare tellend akkerbouwbedrijf in Landen, een stadje in de Belgische provincie Vlaams-Brabant. Op de goed bewerkbare leemgrond verbouwen zij aardappelen, tarwe, gerst, suikerbieten, korrelmaïs en witlofwortelen. Daarnaast verzorgen ze 80 hectare aardappelen voor derden, van poten tot inschuren. Het eigen aardappelareaal beslaat 20 hectare. Hiervan is een derde bestemd voor de verkoop aan huis. Het grootste ras is Bintje. Daarnaast telen de akkerbouwers Annabel, Première en het Duitse ras Cilena. Kris Colsoul is behalve boer ook burgemeester van de stad Landen.

Copyright foto

Tegen schilbrand

Colsoul gebruikt het middel standaard bij de teelt van de rassen Annabel en Cilena. Deze vastkokende aardappelen zijn vanwege hun mooie huidje uiterst geschikt voor de verkoop aan huis. Maar een mooi uiterlijk heeft ook nadelen. De dunne schil is gevoelig voor schilbrand. Door te spuiten met MH hoeft Colsoul niet direct bij of na het inschuren met andere kiemremmingsmiddelen aan de slag, zodat de huid eerst goed kan afharden. Zijn ervaring is dat een bespuiting met MH ongeveer twee keer gassen uitspaart. „Tot de jaarwisseling blijven de aardappelen in de regel vrij van kiemen.”

Een andere reden voor de Belgische akkerbouwer om MH in te zetten, is het tegengaan van doorwas in met name de Bintjes. In België zijn veel telers die het middel om die reden gebruiken. In Nederland heeft Certis ervoor gekozen deze eigenschap niet onder de aandacht te brengen, met als reden dat de werking onvoorspelbaar is. Het spuitmoment steekt erg nauw en de plant moet in staat zijn het middel op te nemen. Daarvoor moet hij aan de groei zijn.

In het doorwasjaar 2006 had aardappelteler Colsoul geluk en klopten alle omstandigheden. Zijn Bintjes hadden lange tijd droog gestaan, er waren kleine witte puntjes zicht-

Copyright foto

baar op de knollen en het loof was vitaal genoeg om het middel op te nemen. Ook begon het na de bespuiting te regenen, waardoor de groei weer op gang kwam. „Als je al stolonen en kleine knolletjes ziet, ben je te laat. Want die kunnen na de bespuiting alsnog uitgroeien tot knollen in de leverbare maat. En dat wil je niet”, aldus Colsoul. De Bintjes bleven steken op een opbrengst van 40 ton per hectare. Een perceel dat hij niet bespoot, groeide door naar een opbrengst van 60 ton per hectare. Die partij was vergeven van de doorwas. „Helemaal zwart-wit was het verschil natuurlijk niet. Je hebt altijd te maken met variatie in je perceel en ook tussen percelen. Maar ik vond het resultaat verbluffend.”

Niet bij droogte

Dit jaar liep het anders. Het ras Annabel groeide op een hooggelegen perceel en had duidelijk te lijden van de droogte. „De planten hebben het ganse seizoen triestig gestaan en hebben de rijen niet eens dichtgekregen (Colsoul teelt zijn aardappelen op 90 cm, red.). Hoewel de groei er al uit was en er zelfs al nieuwe blaadjes groeiden, heb ik toch gespoten. Achteraf stom, maar ik wilde redden wat er te redden viel. Ik kan aan huis geen aardappelen met kiemen verkopen.” Na het inschuren heeft Colsoul de aardappelen meerdere malen gegast. Ze zien er redelijk uit, maar lang bewaren zal dit jaar lastig worden.

In de Bintjes ziet hij wel enig effect tegen doorwas, al is dat lang niet zo groot als in

2006. „Een deel van mijn Bintjes heb ik al in juli gespoten. Misschien was ik te vroeg en heeft het me opbrengst gekost, maar ik zie geen doorwas of popperigheid. Dat kom ik wel tegen in de partijen die in augustus gespoten zijn. Die bespuiting heeft waarschijnlijk helemaal geen zin gehad. Het gewas is nauwelijks verder gegroeid omdat de regen uitbleef.”

Opslag voorkomen

Een andere eigenschap van MH is dat het middel aardappelopslag helpt voorkomen. Certis zal in Nederland vooral die eigenschap benadrukken. Uit proeven blijkt dat het middel de hoeveelheid opslag met driekwart, afhankelijk van het ras, kan verminderen. Dat is voor de intensieve Nederlandse bouwplannen een groot voordeel. Voor Colsoul speelt opslagbestrijding een bijrol. Na de oogst van de aardappelen trekt hij de percelen met een woelpoot open waarna er alleen een nietkerende grondbewerking volgt. Daardoor bevriest al een deel van de knollen. De opslag die overblijft, neemt hij voor lief. „Met Frontier in combinatie met Betanal houd ik de opslag in de bieten wel onder de duim. In een extensief bouwplan als het onze geeft dat voldoende resultaat.”

Wel ziet hij verschillen tussen percelen die al dan niet behandeld zijn geweest met MH. „Percelen die overwoekerd zijn met opslag, zie je bijna nergens meer. Bij de seizoenspacht wordt er rekening meegehouden. Sommige mensen die land verhuren, stellen

als voorwaarde dat er MH wordt toegepast, zodat zij de volgteelt gemakkelijker schoon kunnen houden.”

Geen ideale bewaarplaats

De kosten van de bespuiting weerhouden Colsoul ervan om al zijn aardappelen standaard met MH te behandelen. Elke bespuiting kost hem ongeveer 125 euro per hectare. Rasen met een gevoelige huid behandelt hij wel standaard. Hij spuit aan het einde van de bloei, als het gewas gaat afrijpen. In de regel werkt dat prima. Alleen afgelopen seizoen bood het middel geen meerwaarde. „Als een gewas compleet stilstaat, moet je het middel gewoon niet gebruiken. Dat is zonde van het geld.”

Bij zijn eigen Bintjes neigt hij ook naar een standaard toepassing. Dat is vooral omdat de bewaarfaciliteiten te wensen overlaten. De uit 1985 stammende opslagloods is gebouwd voor meerdere functies. Hij komt nooit volledig vol met product en de deuren gaan soms wel twintig keer per dag open. Voor klimaatbeheersing en gassen is dit verre van ideaal.

De opdrachtgevers voor wie hij aardappelen in loonwerk teelt, laten een bespuiting met MH vooral van het seizoen afhangen. Zij vinden het te duur om het middel standaard toe te passen en gokken op een goede werking in jaren met een risico op doorwas. Colsoul: „Door goed te kijken in het gewas heb je daar wel enige invloed op, maar je moet ook geluk hebben. Als ik een glazen bol had, zou ik het zeker weten. Maar dan zou ik geen boer zijn. Enfin, voor het plezier dan.”